

Datum

2022-10-21

Vår referens

Emma Sandberg

Ekonomichef

Emma.Sandberg@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Uppdrag från kommunfullmäktige att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog GYVF-2022-3445

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog. Bakgrunden till uppdraget är en motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa. Kommunfullmäktige biföll 2022-03-31 motionens yrkande om att grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har utrett ärendet och föreslår gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att fatta beslut om en skrivelse till kommunfullmäktige att beakta i kommande budgetprocess.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till skrivelse och skickar den till kommunfullmäktige att beakta i kommande budgetprocess.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2022-03-31 §88 Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2022-10-28 Uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog
- Förslag till skrivelse - Uppdrag från kommunfullmäktige att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog
- Bilaga. Skrivelse - Bemannning på skolnivå (kurator) kommunala gymnasieskolor
- Protokollsutdrag GVNAU 2022-10-20 §167 Uppdrag från kommunfullmäktige att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2022-10-20

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022-10-28

Beslutet skickas till Kommunfullmäktige

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog. Bakgrunden är en motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) som handlar om barn och ungas psykiska ohälsa. I motionen föreslogs att kommunfullmäktige beslutar att grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog. I ärendets beredning gavs grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjlighet att yttra sig och nämndernas förslag var att anse motionen besvarad.

Kommunfullmäktige biföll 2022-03-31 motionens yrkande om att grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden yttrade sig 2021-10-29 över motionen (GYVF-2021-1537). Nämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att den nationella utredningen *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)* har avslutats och att resultatet av denna bör inväntas. Vidare anges i yttrandet att nämnden ställer sig kritisk till en numerär reglering då utgångspunkten för en god och likvärdig kvalitet på elevhälsa bör vara elevernas och verksamheternas behov och förutsättningar. När det gäller tillgång till elevhälsan är det huvudmannen som gör en bedömning av hur mycket personal som ska finnas inom elevhälsan och vilken kompetens som behövs utifrån lokala behov och förutsättningar.

Slutbetänkandet *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)*

I maj 2021 yttrade sig gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GYVF-2021-929) över Utbildningsdepartementets remiss av slutbetänkandet *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven - aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11)*. I slutbetänkandet föreslogs en numerär reglering av en acceptabel lägstanivå för tillgång till elevhälsan enligt följande:

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om det högsta antalet elever en skolläkare, en skolsköterska, en psykolog och en kurator får ansvara för.

På förordningsnivå ska regleras att en skolläkare får ansvara för högst 7 000 elever, en skolsköterska för högst 430 elever, en psykolog för högst 1 000 elever och en kurator för högst 400 elever.

I utredningen föreslogs regleringen träda i kraft 1 juli 2024. Regeringen har dock inte ännu gått vidare med det förslag som berör en numerär reglering av en acceptabel lägstanivå för tillgång till elevhälsan.

I Malmö stads yttrande (STK-2021-490) 2021-06-30 till Utbildningsdepartementet anges att det finns uppenbara risker med en numerär reglering då den kan uppfattas som ett tak, vilket kan leda till att skolor med sämre förutsättningar eller där elevernas behov av stöd och av ett aktivt elevhälsoarbete är större, inte får den tillgång till elevhälsopersonal som de behöver. Numerära regleringar saknar relevans för dagens uppdrag inom elevhälsan. Fler faktorer än elevantal

behöver vägas in, oavsett vilken nivå regleringen avser. Bemanningen behöver vara anpassad till mål och uppdrag samt faktorer som elevunderlagets socioekonomiska sammansättning och antal nyanlända elever, antal skolor, antal rektorer att samarbeta med och antal elevhälsoteam att närvara i. Bedömning av hur mycket och vilken personal som ska finnas inom elevhälsan görs utifrån elevernas och verksamheternas behov och förutsättningar. Detta så att alla elever tillförsäkras en likvärdig utbildning.

Vidare framförde staden i yttrandet att det finns otydligheter i förslaget vad gäller finansiering och att om förslaget ska genomföras finns ett behov av en konsekvensanalys kopplat utformningen av ett eventuellt statsbidrag för finansiering av utökningen.

Förslag till skrivelse

Skollagen reglerar att det ska finnas tillgång till elevhälsa för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sameskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och innebär att det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Uppdraget för elevhälsan är att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande (SFS 2010:800).

Endast cirka hälften av Malmös gymnasieungdomar går i en kommunal gymnasieskola och resterande går i en fristående gymnasieskola. Effekten av en maxgräns för elevhälsans professioner kan därmed begränsas till Malmöelever i kommunal gymnasieskola och inte garanteras för samtliga Malmöelever. Statistiken gällande bemanning i denna skrivelse avser endast de kommunala gymnasieskolorna. Det är inte möjligt att säkerställa att de ekonomiska medel som används för att utöka bemanning i de kommunala gymnasieskolorna på motsvarande sätt används till samma ändamål i de fristående gymnasieskolorna. Principen om lika villkor ska gälla för både kommunala och enskilda verksamheter när skolpengen beslutats inför ett verksamhetsår. Skolpengen täcker utöver undervisningen även andra utgifter såsom bland annat elevhälsa.

I Malmö stad är kuratorer anställda direkt i den lokala elevhälsan på skolan med skolledare som chef. Psykologerna är anställda i den centrala elevhälsan med enhetschef som chef. För den psykologiska elevhälsan finns även en verksamhetschef då del av arbetsuppgifterna är hälso- och sjukvård med tillhörande lagstiftningen som styrdokument.

Tillräcklig tillgång till de olika professionerna inom elevhälsan är en nödvändig förutsättning för att elevhälsans uppdrag ska kunna fullgöras. Införandet av en maxgräns för antal elever som en kurator respektive psykolog har ansvar för syftar till att öka elevhälsans möjlighet att stödja elever med psykisk ohälsa. En maxgräns definieras som maximalt antal elever per årsarbetskraft gällande kurator respektive psykolog. Flera kommunala gymnasieskolor har elevgrupper med stort behov av insatser från kurator och psykolog och dessa skolor har redan idag en högre bemanning av elevhälsa än nämndens övriga skolor. I kommunfullmäktiges uppdrag ingår endast att införa en maxgräns på elever gällande två av elevhälsans professioner. Det är därför viktigt att beakta den totala sammansättningen elevhälsopersonal för en sammanvägd bedömning. Vidare finns flera faktorer som påverkar möjligheterna till arbete med psykisk ohälsa och en av dessa är den tvärprofessionella samverkan inom elevhälsoteamet. En annan är samverkan med externa vårdgivare, exempelvis psykiatrin.

Beräkning av bemanning för psykolog görs på huvudmannanivå medan beräkning av kurator kan göras på skol- eller huvudmannanivå. För att en maxgräns ska bidra till ökad likvärdighet behöver beräkning av bemanning av kurator göras per skolenhet eftersom varje rektor ansvarar för bemanningen på skolan. Ur ett likvärdighetsperspektiv behöver även slutsatser utifrån skolornas systematiska kvalitetsarbete beaktas, vilket gör det komplext att på förhand säkerställa ett visst elevantal i förhållande till olika professioner. Elevhälsans bemanning behöver anpassas till mål och uppdrag samt faktorer såsom elevunderlagets socioekonomiska sammansättning och utifrån elevernas och verksamheternas behov och förutsättningar. Mot bakgrund av ovanstående säkerställer inte en numerär reglering i sig att den psykiska hälsan hos eleverna förbättras.

Nuvarande bemanning på huvudmannanivå (psykolog och kurator)

	Antal årsarbetskrafter 2021	Antal elever per årsarbetskraft	Antal årsarbetskrafter 2022	Antal elever per årsarbetskraft
Kurator	15,5	427	17,4	404
Psykolog	5.3	1 249	5.4*/4.7	1 301*/1 495

*En psykolog är tillfälligt anställd inom ramen för Skolmiljarden, Anställning avslutas 2022-12-31 (data från HR). Kurator och psykolog med samordningsansvar samt socionom som arbetar på gruppnivå är inte inräknade i ovanstående.

I enlighet med slutbetänkandet *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)* är följande numerär som lägstanivå en möjlig maxgräns:

- Psykolog: max 1 000 elever
- Kurator: max 400 elever

Förslag antal psykologer och kurator - beräkning huvudmannanivå

	Antal elever per årsarbetskraft	Antal utökning tjänster	Ökad årlig kostnad
Psykolog	1 000	2.3	1 706 000
Psykolog	950	2.7	2 002 000
Psykolog	900	3.1	2 299 000
Kurator	400	0.2	134 300
Kurator	350	2.7	1 812 500
Kurator	300	6	4 027 700

Tabellen utgår från följande årskostnad för respektive profession inklusive sociala avgifter:

- Psykolog: 741 615 kr
- Kurator: 671 282 kr

Ekonomiska konsekvenser

Utifrån den analys som nämnden genomfört inom ramen för uppdraget framgår det att en maxgräns för antal elever per kurator och skolpsykolog får ekonomiska konsekvenser. Dessa behöver beaktas i kommande budgetprocess.

I nämndsbudget 2022 budgeterades 44 917 tkr för personalkostnader kopplade till elevhälsan på den centrala elevhälsan, de kommunala gymnasieskolorna samt kommunal gymnasiesärskola. Budgetposten avser samtlig personal inom elevhälsan. Den ekonomiska konsekvensen vid en ökning enligt ovanstående tabell, det vill säga för en anpassning till maxgräns 1000 elever psykolog och maxgräns 400 elever per kurator, innebär en fördyrning i den kommunala verksamheten på 1 840 tkr, 4,1%. Förutom denna fördyrning måste ersättning till fristående beräknas utifrån bidrag på lika villkor. Detta innebär en fördyrning på motsvarande belopp. Sammantaget uppgår de båda kostnaderna till 3 680 tkr.

Malmö stads och därmed även nämndens ekonomi förväntas blir ansträngd 2023. Många av de avtal för leverans av varor och tjänster som kommunen använder är kopplade till olika prisindex. Det innebär att bland annat pensionskostnader, lönekostnader, internränta, hyreskostnader, elkostnader och andra driftskostnader kommer att öka utöver de senaste årens nivåer.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kan utifrån ovanstående resonemang konstatera att verkställandet av en utökning av elevhälsan förutsätter en utökad kommunbidragsram.

Ansvariga

Anneli Schwartz Förvaltningschef